

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 539/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť O., M., zastúpeného advokátom JUDr. S. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2011 doručená sťažnosť O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietalo porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011 a žiadalo vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu č. k. 2Cdo 79/2011 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania, ktorú je Najvyšší súd povinný nahradiť na účet jej právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu a spisu Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 108/2005, ktorý si ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o prijateľnosti sťažnosti na ďalšie konanie, v tomto konaní sa domáhala Iveta Baranová (ďalej len „žalobkyňa“) žalobou doručenu okresnému súdu 4. októbra 2005 proti sťažovateľovi ako žalovanému ochrany svojej osobnosti a vydania rozsudku, ktorým okresný súd zakáže sťažovateľovi tvrdiť, že „žalobkyňa ako vlastníčka bytu č. 7 v bloku B2, vchod G, na... ulici neoprávnene odoberala elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky“; uloží sťažovateľovi, aby doručil všetkým vlastníkom (nájomcom) bytov v rovnakom bloku list, ktorým sa ospravedlní žalobkyni a uvedie v ňom, že „tvrdenie sťažovateľa v liste zo dňa 18.6.2005, že I. B., vlastník bytu č. 7, neoprávnene odoberal elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky, nie je pravdivé a preto sa menovanej za toto nepravdivé tvrdenie ospravedlňuje“; zaviazá sťažovateľa zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 500 000 Sk a uloží sťažovateľovi náhradu trov konania. Svoju žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že sťažovateľ doručil 21. júla 2005 všetkým vlastníkom a nájomcom bytov v bytovom dome, v ktorom býva aj žalobkyňa, list, v ktorom uviedol: „Vážení vlastníci (nájomníci) bytu, na základe žiadosti vlastníkov (nájomníkov) bytov v bloku B2, vchod G, o preverenie vyúčtovania elektrickej energie v danom odbernom mieste, sme dospeli k zisteniu, že vlastník bytu č. 7 – B. I. neoprávnene odoberal elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky. V dôsledku tohto zistenia sme vykonali prepočet

nákladov za služby spojené s užívaním a správou bytu za rok 2004“, ktorý bol podpísaný sťažovateľom a datovaný 18. júna 2005, pričom údaje v ňom vzťahujúce sa na žalobkyňu sú nepravdivé, pretože žalobkyňa neoprávnene elektrickú energiu neodoberala. Žalobkyňa poukázala aj na to, že vlastníčkou bytu v dome sa stala až na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu, ktorá nadobudla právne účinky 19. júla 2004.

Sťažovateľ žiadal žalobu zamietnuť s poukazom na to, že na základe podnetu iných vlastníkov bytov v dome pri prehliadke rozvodov elektrickej inštalácie 16. júna 2005 zistil, že v pivničných priestoroch domu bol namontovaný elektrický ohrievač vody, ktorý bol napojený zo spoločného svetelného okruhu a slúžil na ohrev vody pre byt žalobkyne. Preto sťažovateľ vykonal opravné vyúčtovanie za rok 2004, ktoré bolo po 18. júni 2005 zaslané sťažujúcim sa vlastníkom bytov v dome a bol v ňom vysvetlený dôvod vykonania opravného vyúčtovania.

Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 108/2005-136 z 13. marca 2007 tak, že žalobu žalobkyne zamietol a uložil jej povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania. Mal za preukázané, že žalobkyňa elektrickú energiu neoprávnene odoberala tak, ako to bolo zistené aj kontrolou sťažovateľa 16. júna 2005, čo potvrdili ako svedkovia aj osoby, ktoré sa kontroly zúčastnili (Ing. J. B., V. B., Ing. Š. V., A. B. a M. M.). Okresný súd neuveril tvrdeniam žalobkyne (podporených výpoveďami svedkov Ing. P. Ž. a M. K.), že elektrický kotol bol napájaný káblom z elektrickej zásuvky v byte žalobkyne. Vzal do úvahy aj to, že žalobkyňa za obdobie pred kontrolou (4. júna 2004 – 3. apríla 2005) mala podľa faktúr za odber elektrickej energie preplatok 2 319,50 Sk, zatiaľ čo za obdobie po kontrole (9. júna 2005 – 3. júna 2006) už nedoplatok 9 827,50 Sk (ako to vyplynulo z vystavených faktúr).

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 Co 177/2007-155 z 24. novembra 2008 tento rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu považoval za nepreskúmateľný a nezrozumiteľný, pretože jeho odôvodnenie nezodpovedalo požiadavkám § 157 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Okresnému súdu uložil po vrátení veci na účely zistenia, či žalobkyňa mala 16. júna 2005 elektrický ohrievač vody pripojený na spoločný svetelný okruh, opätovne vec prerokovať, vykonané dôkazy náležite zhodnotiť v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a prípadne, ak to účastníci konania

navrhnú, alebo to bude nevyhnutné, dokazovanie aj doplniť a svoje rozhodnutie náležite zdôvodniť.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 108/2005-207 z 22. júna 2009, žalobu žalobkyne znova zamietol a zaviazal ju na náhradu trov konania. Mal za preukázané, že žalobkyňa elektrickú energiu odoberala neoprávnene. Poukázal aj na to, že fakturovaný nedoplatok za jej odber uhradila, ako aj na to, že žalobkyňa byt užívala aj pred jeho odkúpením do vlastníctva, a to ako nájomca od 1. júna 1988.

Krajský súd o podanom odvolaní žalobkyne rozhodol rozsudkom č. k. 1 Co 217/2009-259 zo 4. novembra 2010 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o uloženie zákazu žalovanému tvrdiť, že žalobkyňa neoprávnene odoberala elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky, a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, avšak vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o uloženie povinnosti sťažovateľovi ospravedlniť sa žalobkyňa rozsudok okresného súdu zmenil a uložil sťažovateľovi, *„aby do 10 dní od právoplatnosti rozsudku písomným listom doručeným vlastníkom (nájomcom) bytov v bloku B 2 na ulici..., M. uviedol, že jeho tvrdenie v liste z 18.6.2005, že I. B. neoprávnene odoberala elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky, nie je pravdivé a za toto nepravdivé tvrdenie sa jej ospravedľuje“*. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť štátu na trovách konania sumu 44,94 €. Uviedol, že síce okresný súd napadnuté rozhodnutie v porovnaní s jeho skorším rozhodnutím odôvodnil komplexnejšie a komplexnejšie aj vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, avšak ani takéto vyhodnotenie dôkazov nepovažoval krajský súd za logické, presvedčivé a dostatočné. Krajský súd preto zopakoval dokazovanie výsluchom svedkov V. B., Ing. Š. V., A. B., M. M. a listinami (list žalovaného z 18. júna 2005, listy vlastníkov bytov zo 16. júna 2005, fotodokumentácia pivničných priestorov, správa z odbornej prehliadky z 27. decembra 2002) a uzavrel, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo sa týka preukázania neoprávneného odberu elektrickej energie žalobkyňou, a v dôsledku toho vec nesprávne právne posúdil, keď tvrdenia v liste z 18. júna 2005 o neoprávnenom odbere elektrickej energie žalobkyňou zo spoločnej vchodovej prípojky považoval za pravdivé. Krajský súd z vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že by elektrický bojler bol skutočne aj napojený na svetelný okruh, pretože nebolo preukázané, že by kábel napojený

na svetelný okruh bol napojený na elektrický ohrievač vody nachádzajúci sa v pivničných priestoroch žalobkyne. To sa dalo jednoznačne zistiť iba na mieste samom po otvorení pivnice žalobkyne, čo sa však nestalo. Svedkovia totiž potvrdili (aj pri výsluchu pred krajským súdom) iba to, že kábel zo svetelného okruhu smeroval do pivničných priestorov žalobkyne, iba svedok V. B. (zamestnanec sťažovateľa) uviedol, že bol pripojený k elektrickému ohrievaču vody. Keďže sťažovateľ nepreukázal bez rozumných pochybností svoje tvrdenie o neoprávnenom odbere elektrickej energie žalobkyňou, neuniesol svoje dôkazné bremeno o pravdivosti ním rozširovaného tvrdenia. V ostávajúcej časti krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil, pretože v konaní žalobkyňa nepreukázala, že by neoprávnený zásah trval, alebo by hrozila bezprostredná hrozba jeho uskutočnenia či opakovania v budúcnosti, a nepreukázala ani dôvody, pre ktoré nepostačuje v jej prípade na odstránenie následkov zásahu ospravedlnenie, a s ohľadom na závažnosť následkov by bolo namieste priznať jej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výrok o náhrade trov konania vo vzťahu medzi účastníkmi odôvodnil krajský súd tým, že každý z účastníkov mal vo veci úspech iba čiastočný a hoci bol základ nároku daný, žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa požadovanej ochrany, a tak náhrada trov konania nebola priznaná žiadnemu z účastníkov (§ 142 ods. 2 OSP). Rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nadobudol právoplatnosť 15. novembra 2010.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 15. decembra 2010 dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 237 písm. f) OSP a dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP s tým, že podrobnejšie dôvody dovolania doplní na výzvu súdu.

Dňa 28. marca 2011 doručil sťažovateľ okresnému súdu podanie označené ako doplnenie dovolania, v ktorom však už za dovolací dôvod označuje aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci). V tomto podaní sťažovateľ tvrdil (už aj to), že krajský súd nevyhodnotil dôsledne výsledky vykonaného dokazovania, najmä nevezal dôsledne do úvahy výpovede svedka Ing. V. a svedka B., ktorí potvrdili, že kábel viedol k bojleru; nevezal do úvahy pokles odberu elektrickej energie po kontrole. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu považoval za nedostatočné. Namietal aj to, že krajský súd vychádzal aj z dôkazov, ktoré sám nevykonával, ich obsah napriek tomu v porovnaní s okresným súdom odlišne vyhodnotil,

a nakoniec aj to, že krajský súd vec aj nesprávne právne posúdil. Sťažovateľ poukázal aj na to, že nesprávnym je aj rozhodnutie o náhrade trov konania, pretože jeho úspech v konaní bol väčší než úspech žalobkyne, a preto mu mala byť náhrada trov konania priznaná.

O podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011 tak, že dovolanie zamietol a žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3. augusta 2011.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ odôvodnil tvrdené porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011 jednak tým, že najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a jednak tým, že skutkové a právne závery najvyššieho súdu sú zjavne nedôvodné, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd „*takmer nijako*“ neodôvodnil namietané právne posúdenie veci krajským súdom, keď uviedol iba dve vety: „*Odvolací súd na základe dokazovania, ktoré v potrebnom rozsahu opakoval, uzavrel, že žalovaný pravdivosť tvrdenia nepreukázal. s týmto názorom sa stotožnil aj dovolací súd.*“ Skutkové a právne závery najvyššieho súdu sú zjavne nedôvodné, pretože najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa, nezohľadnil, že krajský súd vykonal vyhodnotenie výsledkov dokazovania v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 132 OSP) – skutkové zistenia krajského súdu neobstoja s poukazom na obsah výpovedí svedkov V. a B., krajský súd nevzal do úvahy preukázaný nárast spotreby elektrickej energie žalobkyňou po vykonaní kontroly ani skutočnosť, že žalobkyňa uhradila fakturovanú sumu za neoprávnený odber.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti doručenej ústavnému súdu, sťažovateľ sa domáha konštatovania porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.“

Najvyšší súd sa najprv zaoberal prvým dovolacím dôvodom uvedeným sťažovateľom v jeho dovolaní:

„... So zreteľom na dovolateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či v prejednávanej veci nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Žalovaný túto vadu videl v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, resp. v jeho nepreskúmateľnosti.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Pokiaľ žalovaný tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu nevyhovuje požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (v tomto prípade odvolacieho súdu), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/2003). ...

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP.

Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (po zopakovaní dokazovania) uviedol rozhodujúci skutkový stav, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené existenciu vady v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. nezistil.“

Ďalej najvyšší súd reagoval na argumentáciu sťažovateľa uvedenú v doplnení dovolania, ktorej obsahom boli výhrady sťažovateľa k spôsobu vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania odvolacím súdom:

„Z dovolania žalovaného je zrejmé, že namieta nesprávne hodnotenie dôkazov odvolacím súdom. Dovolací súd k tejto námietke uvádza, že v zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. a nie je ani samostatným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. mája 2011 sp.zn. 5 Cdo 281/2010).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami

a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).“

Ďalej sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia samostatne zaoberal ďalším sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom:

„Žalovaný vo svojom dovolaní ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. ...

Dovolací súd v danej veci skúmal, či odvolací súd správne vec právne posúdil pokiaľ ide o napadnutú časť rozhodnutia, keď konštatoval, že listom žalovaného z 18. júna 2005 došlo k zásahu do práva žalobkyne na ochranu osobnosti, v dôsledku čoho mu bola uložená povinnosť ospravedlniť sa žalobkyňi spôsobom uvedeným vo výroku rozhodnutia odvolacieho súdu.

Zákon nepodáva výpočet konkrétnych relevantných zásahov, stanovuje ale znaky správania zasahujúceho do osobnosti (objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť

na osobnosť fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým správaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv). Ak sú v konkrétnom prípade tieto znaky dané, má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (viď § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

V konaní bolo nesporné, že žalovaný v liste z 18. júna 2005, ktorý bol zaslaný vlastníkom bytov v bloku B2 na ulici... v M., uviedol, že žalobkyňa neoprávnene odoberala elektrickú energiu zo spoločnej vchodovej prípojky. Odvolací súd na základe dokazovania, ktoré v potrebnom rozsahu opakoval, uzavrel, že žalovaný pravdivosť tohto tvrdenia nepreukázal. S týmto názorom sa stotožnil aj dovolací súd. Potom takéto nepravdivé tvrdenie, dotýkajúce sa sa osobnosti fyzickej osoby zakladá neoprávnený zásah do práva na ochranu jej osobnosti, ktorý odôvodňuje požiadavku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zároveň správne poukázal na to, že takéto tvrdenie žalovaného stavalo žalobkyňu do pozície, že mala snahu obohatiť sa na úkor ostatných spoluvlastníkov.

Preto je správny záver odvolacieho súdu, že v danom prípade žalovaným uvedené nepravdivé tvrdenie je so zreteľom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu na jej osobnostných právach. Vzhľadom na uvedené tak boli splnené zákonné predpoklady na priznanie primeraného zadosťučinenia v podobe ospravedlnenia tak, ako to konštatoval odvolací súd.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 243b ods. 1 O.s.p. dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietol.“

Sťažovateľ sa sťažnosťou doručenou ústavnému súdu domáha konštatovania porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011, pretože toto rozhodnutie je podľa jeho názoru nedostatočne odôvodnené, ako aj preto, že rozhodnutie najvyššieho súdu nevzalo do úvahy nesprávnosť postupu a vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania krajským súdom a ani to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Pokiaľ najvyšší súd napriek týmto vadám rozhodnutia krajského súdu dovolanie sťažovateľa zamietol, porušil tým označené základné

práva sťažovateľa, pretože sťažovateľom označené vady rozhodnutia krajského súdu mali viesť k jeho zrušeniu v dovolacom konaní.

Ústavný súd sa najprv zaoberal sťažovateľom tvrdeným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 79/2011 z 28. júna 2011, ku ktorému malo dôjsť tým, že rozsudok najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnený.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie

súdob a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu z uvedených hľadísk. Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľa považuje však samotné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu za zodpovedajúce ústavnoprávnej požiadavke na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany v súlade s § 157 ods. 2 OSP, stručne a jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie podrobne a dostatočne odôvodnil, reagoval v ňom na sťažovateľom riadne uplatnené dovolacie dôvody primeraným spôsobom. Z jeho rozhodnutia je zrejmé, z akých dôvodov dovolaniu sťažovateľa nebolo možné vyhovieť, ako aj to, akými úvahami sa najvyšší súd pri rozhodovaní riadil.

Keďže však sťažovateľ podstatu porušenia ním označených základných práv rozhodnutím najvyššieho súdu videl aj v tom, že najvyšší súd jeho dovolanie zamietol, hoci pre takýto postup neboli splnené podmienky, pretože podľa názoru sťažovateľa boli ním uplatnené dovolacie dôvody dané, zaoberal sa ústavný súd ďalej aj touto argumentáciou sťažovateľa. Sťažovateľ v dovolaní doručenom okresnému súdu 15. decembra 2010 uplatnil dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 237 písm. f) OSP a dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP. V podaní doručenom okresnému súdu 28. marca 2011 za ďalší dovolací dôvod označil aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP.

Podľa § 243b ods. 1 OSP dovolací súd dovolanie zamietne, ak nie sú dané dôvody dovolania a nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Podľa § 241 ods. 2 OSP dovolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 242 ods. 1 prvej vety OSP dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý.

Podľa § 242 ods. 3 prvej vety OSP účastníci môžu po dobu trvania lehoty na dovolanie meniť rozsah, v ktorom rozhodnutie odvolacieho súdu napadajú.

Podľa § 240 ods. 1 OSP účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

Keďže je zrejmé, že nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv rozhodnutím najvyššieho súdu, ak boli pre zamietnutie sťažovateľovho dovolania splnené všetky zákonné podmienky, ústavný súd sa ďalej zaoberal tým, či vo veci sťažovateľa boli dané dôvody dovolania uplatnené sťažovateľom. Ústavný súd vychádzal pritom zo sťažnosti sťažovateľa, v ktorej ani sťažovateľ nenamieta v konaní pred ústavným súdom opomenutie najvyššieho súdu skúmať prítomnosť iných väd konania podľa § 241 ods. 1 druhej vety OSP.

Vo vzťahu k sťažovateľom uplatneným dôvodom dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 237 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu) a dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) dospel ústavný súd k záveru, že tieto dovolacie dôvody, tak ako to konštatoval aj najvyšší súd, dané neboli. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prerokúvaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery a prijaté právne závery aj primerane vysvetlil. Právne vec odvolací súd posúdil podľa správnych ustanovení (podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka), tieto ustanovenia aj správne na vec interpretoval a zo skutkových zistení, ku ktorým dospel, vyvodil aj správne právne závery. Pokiaľ preto najvyšší súd vo vzťahu k týmto dovolacím dôvodom dospel k záveru, že neboli dané, dotknuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevykladal spôsobom, ktorým by poprel ich účel alebo zmysel, teda ich aplikoval ústavne konformným spôsobom.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu tvrdil ďalej aj to, že k porušeniu ním označených práv malo dôjsť aj tým, že najvyšší súd neprisvedčil jeho názoru, podľa ktorého odvolací súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného (resp. aj v odvolacom konaní zopakovaného či doplneného) dokazovania, pretože nevzal do úvahy

všetky v konaní vykonané dôkazy (najmä svedecké výpovede svedkov V. a B.; zistenia o veľkosti skutočnej spotreby elektrickej energie žalobkyňou v období pred kontrolou a po nej; preukázanú skutočnosť, že žalobkyňa fakturovanú sumu za neoprávnený odber elektrickej energie uhradila). Podľa názoru sťažovateľa sa s touto jeho argumentáciou najvyšší súd vysporiadal nedostatočne (uviedol iba, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 OSP a nie je ani samostatným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 OSP).

Ako vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP, jedným z dovolacích dôvodov je aj postihnutie konania inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za predpokladu, že takáto vada skutočne aj mala za následok nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci, možno za inú vadu, ktorou je postihnuté konanie, a teda aj za naplnenie tohto dovolacieho dôvodu, považovať aj prípady, keď došlo k porušeniu ustanovení o dokazovaní tým, že neboli vôbec zisťované rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, či porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazov, alebo porušenie ustanovenia § 213 ods. 3 OSP v prípade, ak odvolací súd vychádzal z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby sám dokazovanie opakoval alebo doplnil. Za takúto inú vadu konania nemožno však bez ďalšieho považovať neúplné zistenie skutkového stavu. Takáto skutočnosť nie je sama osebe ani naplnením iného dovolacieho dôvodu.

Ako vyplýva z obsahu spisu okresného súdu, sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP až v podaní doručenom okresnému súdu 28. marca 2011, teda po uplynutí lehoty na podanie dovolania, ktorá uplynula 15. decembra 2010 (§ 240 ods. 1 OSP). Pokiaľ sa dovolací súd týmto odvolacím dôvodom bližšie nezaoberal, postupoval v súlade s princípom viazanosti rozsahom napadnutia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľom (§ 242 ods. 1 prvá veta OSP, § 242 ods. 3 prvá veta OSP). Ostatne, s ohľadom na zmysel a účel právnej úpravy dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v občianskom súdnom konaní tvrdenia sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho vyhodnotenia výsledkov dokazovania odvolacím súdom bez ďalšieho nemohli sami osebe privodiť ani iné rozhodnutie dovolacieho súdu. Iba z dôvodu, že názor sťažovateľa

a rozhodnutie odvolacieho súdu sa rozchádzajú, pokiaľ ide o vyžadovanú mieru istoty preukázania pravdivosti tvrdení sťažovateľa v liste z 18. júna 2005 o pripojení kábla vedúceho od spoločného svetelného rozvodu ku kotlu žalobkyne (súdom vyžadovaná vyššia miera istoty preukázania dokazovanej skutočnosti), nemožno dospieť k záveru o tom, že rozhodnutie najvyššieho súdu porušilo sťažovateľom označené základné práva. Takáto situácia nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným (I. ÚS 188/06). Tieto okolnosti nemôžu byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil zamietnutie sťažovateľovho dovolania (teda že pre zamietnutie sťažovateľovho dovolania boli splnené všetky zákonné podmienky podľa § 243b ods. 1 OSP, keďže neboli dané včas sťažovateľom uplatnené dôvody dovolania a neboli zistené ani iné vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť), za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení právnych predpisov, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2011